

İZMİR
18.10.2018

Sayı : YMM.03.2018-72
Konu: Döviz cinsinden işlemlere sınırlama getirilmiştir.

Muhasebe Müdürlüğüne,

13.09.2018 tarihinde 7.8.1989 tarihli 32 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kararın 4.maddesine (g) bendi eklenmiş ve Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarındaki menkul, gayrimenkul alım satım, taşıt ve finansal kiralama dahil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing ile iş, hizmet ve eser sözleşmelerinde sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak** kararlaştırılmayacağı belirlenmiştir.

Ayrıca, ilgili Kararın Geçici 8.maddesi uyarınca 13.09.2018 tarihinden itibaren 30 gün içinde döviz cinsinden belirlenen bedellerin Türk parası olarak yeniden belirleneceği belirtilmiştir.

Kararın 4/g maddesine göre bu yükümlülüğe **istisna edebilecek hallerin Bakanlıkça belirleneceği belirtilmiştir.**

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Karar ile kendisine verilen yetkiyi kullanarak 6 Ekim 2018 tarihli Resmi Gazetede **Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)’De Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2018-2/51)**i yayımlamıştır.

Tebliğde; döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak yapılabilecek veya yapılamayacak sözleşmelere ve Kararın Geçici 8. Maddesinin uygulanmasına yönelik düzenleme ve açıklamalar yapılmıştır.

Yine Bakanlıkça konuyla ilgili sıkça sorulan sorular (SSS) yayınlanmıştır.

<https://hazine.gov.tr/sikca-sorulan-sorular-dovize-endeksli-sozlesmeler?type=icon>

adresinden sıkça sorulan sorulara ulaşılabilir.

Yapılan düzenlemeleri kısaca özetleyecek olursak;

1)Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarındaki sözleşmelerde tebliğdeki hususlar dikkate alınacaktır.

Taraflardan birisi Türkiye’de yerleşik kişi değilse dövizli sözleşme yapılması serbesttir. Türkiye’de kurulu şirketlerin ortaklık yapısına bakılmaksızın Türkiye’de yerleşik kişi sayılmaktadır. Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışındaki; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, işlettiği veya yönettiği fonlar, yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile doğrudan ya da dolaylı olarak sahipliklerinde bulunan şirketler Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 4 üncü maddesinin (g) bendi uygulaması kapsamında Türkiye’de yerleşik olarak

değerlendirilir. İkametgahı bulunan yabancı kişilerde bu düzenleme kapsamında Türkiye’de yerleşik kişi sayılmaktadır.

2) Gayrimenkul alım satım ve kiralama sözleşmeleri dövizli/dövizde endeksli olamaz.

Türkiye’de yerleşik kişiler Serbest bölgeler dahil olmak üzere yurtiçindeki gayrimenkullerin alım satım veya kiralamaya konu olması halinde sözleşme bedeli ve buna bağlı diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövizde endeksli belirlenmesi **mümkün değildir.**

3) İş Sözleşmeleri:

İş sözleşmesi ile İş Kanunundaki anlamı ile işveren ile çalışan arasındaki sözleşmenin kast edildiği kanaatindeyiz. Yurtdışında ifa edilecekler hariç, iş sözleşmeleri ve buna bağlı diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövizde endeksli olarak belirlenmesi mümkün değildir.

Ancak, **TC vatandaşı olmayan** Türkiye’de yerleşik kişilerin taraf olduğu iş sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövizde endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür.**

4) Hizmet Sözleşmeleri

Tebliğde hizmetin tanımı yapılmamış olup, geniş anlamda kullanıldığı ortaya çıkmaktadır. Tebliğin 4. Maddesinde belirtilenler dışındaki Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarındaki hizmet sözleşmeleri döviz/dövizde endeksli yapılamaz. Serbest olan hizmet sözleşmeleri aşağıdaki gibidir.

- a)** T.C. Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin taraf oldukları hizmet sözleşmeleri,
- b)** İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,
- c)** Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,
- ç)** Türkiye’de yerleşik kişilerin, kendi aralarında akdedecekleri, Türkiye’de başlayıp yurt dışında sonlanan ve yurt dışında başlayıp Türkiye’de sonlanan elektronik haberleşme ile ilgili hizmet sözleşmeleri

5) Eser Sözleşmeleri

4490 ve 491 sayılı Kanunlarda tanımlanan gemilerin inşası tamiri, bakımı hariç olmak üzere eser sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövizde endeksli olarak belirlenmesi mümkün değildir.

6) Menkul Alım Satım ve Kiralamaları

İş makineleri dahil taşıtların satış ve kiralama sözleşmeleri ve diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövizde endeksli olarak belirlenmesi **mümkün değildir.** Bununla birlikte, iş makineleri dahil taşıtlarla ilgili kira sözleşmeleri 13 Eylül 2018 öncesinde düzenlenmişse bunların TL’ye dönüştürülmesi zorunluluğu bulunmamaktadır.

Ticari mallar döviz/dövizde endeksli satılabilecektir.(Yukarıda belirtilen taşıtlar hariç)

7)Finansal Kiralama Sözleşmeleri

4490 ve 491 sayılı Kanunlarda tanımlanan gemilere ilişkin finansal kiralama sözleşmelerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

32 Sayılı Kararın 17 ve 17/A maddeleri kapsamında yapılacak finansal kiralama (leasing) sözleşmelerine ilişkin bedellerin döviz cinsinden kararlaştırılması mümkündür. (Anılan Maddelerde, yurtdışından ve yurtiçinden temin edilecek kredilerle ilgili düzenlemeler mevcuttur)

Diğer Hususlar

Döviz veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması yasak olan sözleşmelerle ilgili senet, çek vb. kıymetli evrakın da dövizli veya dövize endeksli olarak belirlenmesi mümkün değildir.

Tebliğde yer alan iş, hizmet, eser sözleşmeleri tanımlarında tereddüt hasıl olması durumunda hukukçu görüşü alınması önemli olacaktır.

Sigorta sözleşmelerinin bu kapsamda olmadığı Bakanlıkça yayınlanan SSS'da belirtilmiştir.

Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin taraf olduğu **iş ve hizmet sözleşmelerinde**, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür**.

Bilişim teknolojileri kapsamında **yurt dışında üretilen** yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür**.

Dövizli/dövize endeksli sözleşmelerde TL'ye dönülmesinde taraflar anlaşamaz ise 2.1.2018 tarihinden önce sözleşmelerde 2.1.2018 tarihli TCMB efektif döviz satış kuru, daha sonraki tarihli bir sözleşme ise sözleşme tarihindeki TCMB efektif döviz satış kuruna TÜFE oranları dikkate alınarak bulunacak tutar dikkate alınacağı tebliğ ile belirlenmiştir. Hesaplamalar ilişkin örnekler verilmiştir.

Saygılarımızla.

Sun Bağımsız Denetim ve
Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.